

Rozwiązania na rzecz rodzin z dziećmi w polskim systemie podatku dochodowego od osób fizycznych

Warszawa, marzec 2014 r.

Podatek dochodowy od osób fizycznych (PIT) - informacje ogólne

Obowiązuje - od 1992 roku

Podmiot opodatkowania - osoba fizyczna.

Przedmiot opodatkowania - uzyskane dochody ze stosunku pracy, emerytury lub renty, działalności wykonywanej osobiście, działalności gospodarczej, najmu (dzierżawy), praw majątkowych, kapitałów pieniężnych i innych źródeł.

Podstawowy sposób opodatkowania - skala podatkowa

- Od 2009 roku obowiązuje progresywna skala podatkowa ze stawkami 18% i 32%, progiem dochodowym w wysokości 85 528 zł i kwotą zmniejszającą podatek określoną w pierwszym przedziale skali podatkowej w wysokości 556,02 zł.

Inne sposoby opodatkowania podatkiem dochodowym od osób fizycznych

- **19% stawka podatku**
 - działalność gospodarcza (fakultatywnie)
 - kapitały pieniężne
 - odpłatne zbycie nieruchomości
- **Ryczałt od przychodów ewidencjonowanych**
 - działalność gospodarcza (fakultatywnie)
 - najem, dzierżawa (fakultatywnie)
- **Karta podatkowa**
 - działalność gospodarcza (fakultatywnie)
- **Zryczałtowany podatek pobierany przez płatnika**

Rozwiązania na rzecz rodzin z dziećmi w podatku dochodowym od osób fizycznych – preferencje podatkowe

I. Zwolnienia podatkowe (przedmiotowe)

II. Preferencyjny sposób opodatkowania dochodów:

- małżonków,
- osób samotnie wychowujących dzieci.

III. Ulga na dzieci

I. Zwolnienia podatkowe (przedmiotowe)

Wolne od podatku dochodowego są :

- świadczenia rodzinne,
- dodatki rodzinne i pielęgnacyjne, zasiłki porodowe,
- alimenty na rzecz dzieci oraz świadczenia pieniężne z funduszu alimentacyjnego,
- jednorazowe zasiłki z tytułu urodzenia dziecka z funduszy związków zawodowych,
- pomoc pieniężna dla rodzin zastępczych,
- kwoty stanowiące zwrot kosztów z tytułu opieki nad dzieckiem, finansowane z budżetu państwa, budżetu jednostek samorządu terytorialnego, Funduszu Pracy,
- świadczenia z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych związane z pobytem dzieci w żłobkach lub klubach dziecięcych,
- dopłaty do wypoczynku dzieci i młodzieży do lat 18 (w całości lub do kwoty 760 zł – w zależności od źródła finansowania),
- świadczenia z pomocy społecznej,
- świadczenia pomocy materialnej dla uczniów i studentów.

- Zwolnienie od podatku dochodowego świadczeń o charakterze rodzinnym i opiekuńczym stanowi realizację polityki rodzinnej państwa.
- Dominującą pozycję tej preferencji podatkowej zajmują **świadczenia rodzinne**.
- Wartość preferencji z tytułu zwolnienia od podatku dochodowego świadczeń rodzinnych:
 - 2009 r. - 1 478 mln zł,**
 - 2010 r. - 1 557 mln zł,**
 - 2011 r. - 1 625 mln zł,**
 - 2012 r. - 1 582 mln zł.**

II. Preferencyjny sposób opodatkowania dochodów małżonków

- **Obowiązuje od 1992 r.**
- **Mogą z niego skorzystać małżonkowie (z dziećmi jak i bez dzieci):**
 - pozostający w związku małżeńskim przez cały rok podatkowy,
 - między, którymi istnieje wspólność majątkowa przez cały rok podatkowy,
 - niepodlegający przepisom o opodatkowaniu działalności gospodarczej 19% stawką podatku, ryczałtem od przychodów ewidencjonowanym bądź kartą podatkową.
- **Preferencja polega na obliczeniu podatku według skali podatkowej od połowy łącznych dochodów. Tak obliczony podatek małżonkowie mnożą przez dwa.**
- **Preferencja umożliwia:**
 - obniżenie progresji podatkowej małżonków osiągających zróżnicowane dochody,
 - uzyskanie dodatkowej kwoty zmniejszającej podatek, gdy jeden z małżonków nie uzyskał dochodów podlegających opodatkowaniu.

Preferencyjny sposób opodatkowania dochodów małżonków na podstawie zeznań za lata 2007-2012

Wyszczególnienie		2007	2008	2009	2010	2011	2012
Liczba podatników opodatkowanych wg skali podatkowej	[tys.]	24 455	24 747	24 740	24 908	24 654	24 325
Liczba podatników korzystających z możliwości łącznego opodatkowania dochodów małżonków	[tys.]	9 737	9 901	9 900	10 104	9 794	9 631
Udział liczby podatników korzystających z możliwości łącznego opodatkowania dochodów małżonków do liczby podatników opodatkowanych wg skali podatkowej	[%]	39,8%	40,0%	40,0%	40,6%	39,7%	39,6%
Korzyści wynikające z wyboru tego sposobu opodatkowania dochodów	[mln zł]	3 058	4 054	2 693	2 880	2 979	3 067

II. Preferencyjny sposób opodatkowania osób samotnie wychowujących dzieci

- **Obowiązuje od 1993 r.**
- **Może z niego skorzystać osoba:**
 - panna, kawaler, wdowa, wdowiec, rozwódka, rozwodnik,
 - osoba, w stosunku do której orzeczono separację,
 - osoba pozostająca w związku małżeńskim, jeżeli jej mąż został pozbawiony praw rodzicielskich lub odbywa karę pozbawienia wolności,

która w roku podatkowym samotnie wychowuje dziecko:

- małoletnie,
- bez względu na wiek, które otrzymuje zasiłek (dodatek) pielęgnacyjny lub rentę socjalną,
- pełnoletnie do ukończenia 25 roku życia, które kontynuuje naukę w szkole, jeżeli w roku podatkowym nie uzyskało dochodu (z wyjątkiem renty rodzinnej) w wysokości powodującej zapłatę podatku.

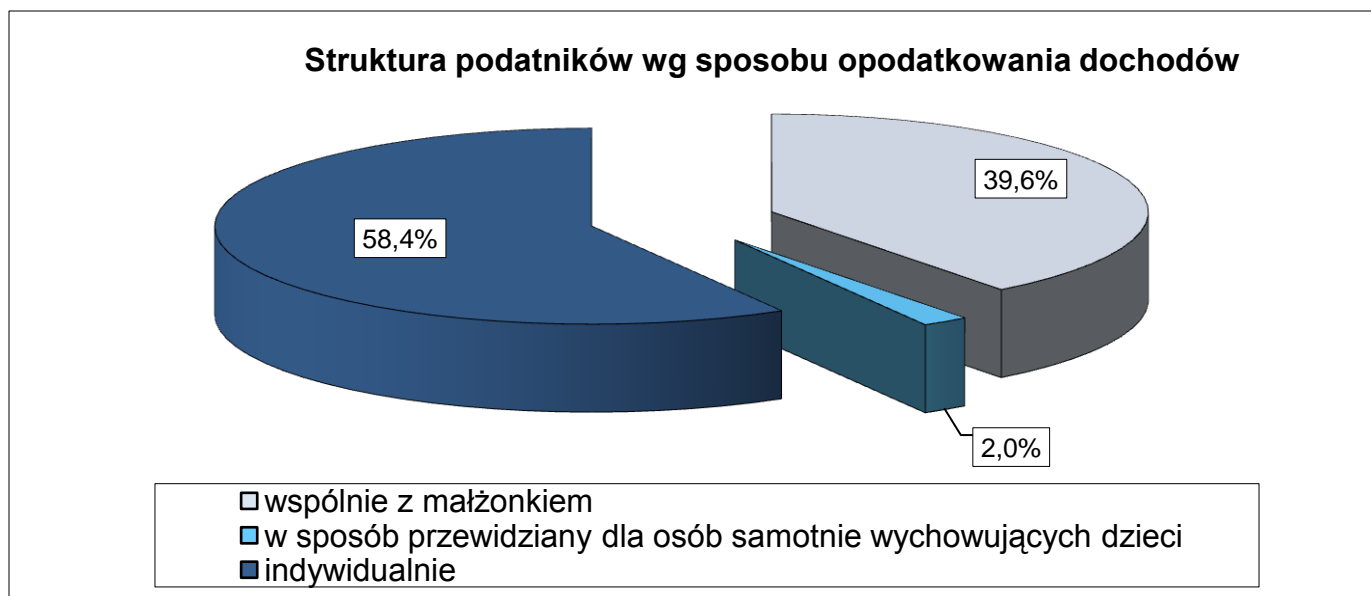
- **Preferencja nie ma zastosowania** jeżeli osoba samotnie wychowująca dziecko (lub jej dziecko) podlega przepisom o opodatkowaniu działalności gospodarczej 19% stawką podatku, ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych bądź kartą podatkową.
- **Preferencja polega na obliczeniu podatku według skali podatkowej od połowy dochodu osoby samotnie wychowującej dziecko. Tak obliczony podatek mnoży się przez dwa.**
- **Cel tej preferencji** – wsparcie osób samotnie wychowujących dzieci poprzez obniżenie obciążenia podatkowego z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych.

Preferencyjny sposób opodatkowania osób samotnie wychowujących dzieci na podstawie zeznań za lata 2007-2012

Wyszczególnienie		2007	2008	2009	2010	2011	2012
Liczba podatników opodatkowanych wg skali podatkowej	[tys.]	24 455	24 747	24 740	24 908	24 654	24 325
Liczba podatników korzystających z preferencyjnego sposobu opodatkowania dochodów	[tys.]	509	556	534	506	472	487
Udział liczby podatników korzystających z preferencyjnego opodatkowania dochodów do liczby podatników opodatkowanych wg skali podatkowej	[%]	2,1%	2,2%	2,2%	2,0%	1,9%	2,0%
Korzyści wynikające z wyboru tego sposobu opodatkowania dochodów	[mln zł]	403	554	385	334	335	397

Liczba podatników wg sposobu opodatkowania dochodów na podstawie zeznań za 2012 r.

Liczba podatników, uzyskujących dochody opodatkowane przy zastosowaniu skali podatkowej wg sposobu opodatkowania dochodów			
Liczba podatników, ogółem	Indywidualnie	W sposób przewidziany dla osób samotnie wychowujących dzieci	Wspólnie z małżonkiem
[tys.]			
24 325	14 207	487	9 631

III. Ulga na dzieci

- **Obowiązuje od 2007 r.**
- **Mogą z niej korzystać osoby uzyskujące dochody podlegające opodatkowaniu według skali podatkowej.**
- **Funkcjonuje jako odliczenie od podatku (po uprzednim odliczeniu składki na ubezpieczenie zdrowotne).**
- **Przysługuje na dziecko małoletnie oraz na dziecko:**
 - otrzymujące zasiłek (dodatek) pielęgnacyjny lub rentę socjalną (bez względu na jego wiek),
 - pełnoletnie do ukończenia 25 roku życia, które kontynuuje naukę w szkole i poza rentą rodzinną, nie uzyskuje dochodów powodujących obowiązek zapłaty podatku.

Prawo do ulgi na dzieci

- **W latach 2007 – 2008 z ulgi na dzieci mógł skorzystać podatnik, który wykonywał władzę rodzicielską.**

- **Od 2009 roku z ulgi może skorzystać podatnik, który:**
 - wykonuje władzę rodzicielską,
 - pełni funkcję opiekuna prawnego, jeżeli dziecko z nim zamieszkuje,
 - sprawuje opiekę poprzez pełnienie funkcji rodziny zastępczej.

Wysokość ulgi na dzieci

- **W latach 2007 – 2008** wysokość ulgi na dzieci określana była rocznie i odpowiadała iloczynowi liczby wychowywanych dzieci i dwukrotności kwoty zmniejszającej podatek określonej w pierwszym przedziale skali podatkowej
 - **w 2007 roku** kwota ulgi na jedno dziecko wynosiła **1 145,08 zł**
 - **w 2008 roku** kwota ulgi na jedno dziecko wynosiła **1 173,70 zł**

- **W latach 2009 – 2012** wysokość ulgi na dzieci określana była miesięcznie i przysługiwała na każde dziecko w wysokości 1/6 kwoty zmniejszającej podatek określonej w pierwszym przedziale skali podatkowej
 - ulga na jedno dziecko wynosiła miesięcznie **92,67 zł** (rocznie 1 112,04 zł)

Ulga na dzieci na podstawie zeznań za lata 2007-2012

Wyszczególnienie		2007	2008	2009	2010	2011	2012
Liczba podatników opodatkowanych wg skali podatkowej	[tys.]	24 455	24 747	24 740	24 908	24 654	24 325
Liczba podatników korzystających z ulgi na dzieci	[tys.]	3 974	4 206	4 337	4 303	4 364	4 334
Udział liczby podatników korzystających z ulgi na dzieci do liczby podatników opodatkowanych wg skali podatkowej	[%]	16,3%	17,0%	17,5%	17,3%	17,7%	17,8%
Liczba dzieci, na które dokonano odliczenia	[tys.]	6 017	6 358	6 275	6 287	6 294	6 167
Kwota odliczenia	[mln zł]	5 432	6 044	5 633	5 684	5 740	5 699
Przeciętne odliczenie na podatnika	[zł]	1 367	1 437	1 299	1 321	1 315	1 315
Przeciętne odliczenie na dziecko	[zł]	903	951	898	904	912	924

Kwota wynagrodzenia brutto warunkująca pełne wykorzystanie ulgi na dzieci wg zasad obowiązujących w 2012 r.

Liczba dzieci	Roczna kwota ulgi [zł]	Kwota wynagrodzenia brutto [zł]					
		Wg sposobu opodatkowania dochodów					
		Indywidualnie		Wspólnie z małżonkiem (łącznie dochody)		W sposób przewidziany dla osób samotnie wychowujących dzieci	
		rocznie	miesięcznie	rocznie	miesięcznie	rocznie	miesięcznie
1	1 112,04	21 576,72	1 798,06	30 581,04	2 548,42	27 863,04	2 321,92
2	2 224,08	34 149,96	2 845,83	43 153,44	3 596,12	40 437,00	3 369,75
3	3 336,12	46 722,96	3 893,58	55 728,00	4 644,00	53 010,00	4 417,50
4	4 448,16	59 295,00	4 941,25	68 298,96	5 691,58	65 582,04	5 465,17
5	5 560,20	71 868,72	5 989,06	80 873,04	6 739,42	78 156,00	6 513,00

Wysokość ulgi na dzieci – zmiana od 2013 roku

Od 2013 r. wysokość ulgi jest zróżnicowana w zależności od liczby dzieci, i wynosi:

- 1. dziecko - **92,67 zł** miesięcznie (rocznie **1 112,04 zł**)
- 2. dziecko - **92,67 zł** miesięcznie (rocznie **1 112,04 zł**)
- 3. dziecko - **139,01 zł** miesięcznie (rocznie **1 668,12 zł**)
(wzrost o 50% w porównaniu do 2012 r.)
- 4. i każde kolejne dziecko - **185,34 zł** miesięcznie (rocznie **2 224,08 zł**)
(wzrost o 100% w porównaniu do 2012 r.)

- **Odliczenie dotyczy łącznie obojga rodziców, opiekunów prawnych albo rodziców zastępczych pozostających w związku małżeńskim**
 - kwotę ulgi mogą odliczyć od podatku w częściach równych lub w dowolnej proporcji przez nich ustalonej.

- **W przypadku, gdy w tym samym miesiącu kalendarzowym w stosunku do dziecka wykonywana jest władza rodzicielska, pełniona funkcja opiekuna prawnego lub sprawowana opieka poprzez pełnienie funkcji rodziny zastępczej**
 - każdemu z podatników przysługuje odliczenie w kwocie stanowiącej $\frac{1}{30}$ miesięcznej kwoty ulgi za każdy dzień sprawowania pieczy nad dzieckiem.

Kryterium dochodowości – zmiana od 2013 roku

Od 2013 roku z ulgi na dzieci może skorzystać podatnik, który wykonuje władzę rodzicielską, pełni funkcję opiekuna prawnego albo sprawuje opiekę poprzez pełnienie funkcji rodziny zastępczej w stosunku do jednego dziecka:

- **pozostający w związku małżeńskim przez cały rok** – jeżeli jego roczne dochody łącznie z dochodami małżonka nie przekroczyły kwoty **112 000 zł**,
- **będący osobą samotnie wychowującą dziecko** – jeżeli jego roczne dochody nie przekroczyły kwoty **112 000 zł**,
- **niepozostający w związku małżeńskim**, w tym również przez część roku podatkowego oraz **niebędący osobą samotnie wychowującą dzieci** – jeżeli jego roczne dochody nie przekroczyły kwoty **56 000 zł**.

Przy ustalaniu kryterium dochodowości odlicza się składki na ubezpieczenia społeczne (krajowe i zagraniczne).

Kwota wynagrodzenia brutto warunkująca pełne wykorzystanie ulgi na dzieci – zmiana od 2013 roku

Liczba dzieci	Roczna kwota ulgi [zł]	Kwota wynagrodzenia brutto [zł]					
		Wg sposobu opodatkowania dochodów					
		Indywidualnie		Wspólnie z małżonkiem (łącznie dochody)		W sposób przewidziany dla osób samotnie wychowujących dzieci	
		rocznie	miesięcznie	rocznie	miesięcznie	rocznie	miesięcznie
1	1 112,04	21 576,96	1 798,08	30 581,04	2 548,42	27 863,04	2 321,92
2	2 224,08	34 149,96	2 845,83	43 153,44	3 596,12	40 437,00	3 369,75
3	3 892,20	53 010,00	4 417,50	62 013,00	5 167,75	59 295,48	4 941,29
4	6 116,28	78 155,04	6 512,92	87 158,52	7 263,21	84 441,96	7 036,83
5	8 340,36	101 778,96	8 481,58	112 305,00	9 358,75	109 589,04	9 132,42

Dziękuję za uwagę

